

ضمانت اجرایی دادرسی و رسیدگی به جرایم بورس و اوراق بهادار در ایران و امارات متحده

محمد کمالی دانشجوی^۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۵/۲

دکتر ناصر قاسمی دانشیار^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۰/۲۰

دکتر بهزاد رضوی فرد دانشیار^۳

چکیده

کسی که قصد ارتکاب جرم را دارد، نیت و اراده درونی انجام این کار را داشته، برای انجام آن نقشه کشیده و در ذهنش اینکه قصد انجام عمل مجرمانه را دارد پروورانه است، بنابراین عمل مجرمانه باید در نتیجه خواست و اراده فرد باشد. عنصر روانی جرایم این جرم تنها شامل سوءنیت عام است. لذا اگر شخص قصد انجام معاملات اوراق بهادار مبتنی بر اطلاعات نهانی را داشته باشد و لازم نیست که حتماً از انجام این معاملات تحقق نتیجه خاصی را دنبال کند باید گفت معمولاً اشخاص از انجام این معاملات در پی دست یافتن به سود مادی هستند ولی از نظر مقنن داشتن یا نداشتن این هدف در تحقق این جرم تأثیری ندارد و صرف قصد انجام معامله کفایت می‌کند. البته باید در نظر داشت که این جرم از زمره جرایم عمدی است. لذا، اگر شخص در حال خواب، بیهوشی، مستی یا هیپنوتیزم مبادرت به انام این گونه معاملات نماید مرتکب جرمی نشده است. تردیدی در این وجود جرم عمدی است و در صورتی، مرتکب قابل مجازات است که آگاهانه عمل کرده باشد. این همان چیزی است که سوءنیت عام خوانده می‌شود، یعنی تمام این اقدامات می‌توانند منجر به نتایج مورد نظر قانونگذار شود باید عامدانه صورت گیرند

کلیدواژه: ضمانت اجرا، دادرسی، اوراق بهادار، جرایم بورس
پژوهش‌های حقوقی و مطالعات فقهی
پرتال جامع علوم انسانی

^۱ دکتری تخصصی، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد امارات، دانشگاه آزاد اسلامی، دبی، امارات متحده عربی Mkamali002@gmail.com

^۲ استاد مدعو گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد امارات، دانشگاه آزاد اسلامی، دبی، امارات متحده عربی (عضو هیات علمی رسمی و مدیر گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری) dr.ghasemi76@gmail.com

^۳ استاد مدعو گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد امارات، دانشگاه آزاد اسلامی، دبی، امارات متحده عربی (هیات علمی تمام وقت گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه علامه طباطبائی) razavifard@atu.ac.ir

جامعه سرمایه گذاری در هر زمان و مکان به مجموعه ای از آنچه که « تضمین های قانونگذاری - قانونگذاران تضمین شده» نامیده می شود نیاز دارد تا نظم بازار و مسیر صحیح خود را در جهت ترغیب سرمایه گذاران در ارائه با توجه به وجود این تضمین ها ، سرمایه گذاری افزایش یافته و در نتیجه کاهش خطرهای سرمایه گذاری به حداقل می رسد که باعث می شود اهمیت این ضمانت ها در بازار سهام و کالا افزایش یابد . از آنجا که خطرات سرمایه گذاری طبیعی در این بازار خصوصاً اگر همراه با اقدامات غیرقانونی مبتنی بر بهره برداری از بازار باشد ممکن است بسیار زیاد باشد ، سرمایه گذاران به دلیل عدم تصویب قانونی که بتواند از آنها محافظت کند ، به سرعت از بازار خارج می شوند و این باعث نقدینگی بازار می شود.

با از بین رفتن قیمت بازار که منجر به از دست رفتن نقدینگی بسیاری از سرمایه گذاران شد^۱ از این منظر ، تضمین های قانونی برای سرمایه گذاری به عنوان یکی از ابزارهای مقابله با خطرات سرمایه گذاری ناشی از اقدامات غیرقانونی ظاهر شد ، زیرا اختیار قانونگذار برای اعمال ممنوعیت در برخی اقدامات باعث می شود تا بتواند با حمایت قانونی از بازار و بستن درب تخلف، سوء استفاده از بازار از طریق قانون محاصره کند.

۲- مفاهیم پژوهش

۲-۱- بورس و اوراق بهادار

دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی نیازمند سرمایه گذاری است و این مهم نیز مستلزم تجهیز منابع مالی بلندمدت پایدار و درون زای اقتصادی را نیز فراهم می آورد. و یکی از ابزارهای اساسی در تامین سرمایه آنها می باشد. از جمله مهمترین و پرطرفدارترین بازارهای مالی در اغلب کشورها، بازارهای سهام بوده ولی رفتارهای نوسانی این بازار همیشه مورد بحث و بررسی قرار داشته است. به دلیل اهمیت بازارهای سهام در جذب پساندازهای کوچک و بزرگ بحث پیرامون تعیین عوامل مؤثر بر نوسانات بازار سهام همواره مورد توجه بوده زیرا این نوسانات می تواند زمینه ساز تغییرات کلان در متغیرهای مهم اقتصادی باشد. در بازار سهام، نوسان های گسترده در همه حال موجب ورود و خروج سرمایه گردیده و اثرات این جابجایی بر اقتصاد کشورها می تواند به شدت پرمخاطره باشد^۲.

ضمانت اجرایی کیفری

۱ . أحمد القواز ، مراجعة كتاب: علی صدیق وإبراهیم البدوی ، الأزمة الاقتصادية العالمية وتداعيات استراتيجية التنمية في إمارة دبي ، بلجريف هاوس ، ماكملان ، ۲۰۱۲ ، مجلة التنمية والسياسة الاقتصادية ، المجلد ۱۵ ، عدد ۲ ، تموز ۲۰۱۳ ، ص ۹۳.

۲ . ابراهيمي، مهرزاد، ۱۳۹۸، بررسی تاثیر متغیرهای کلان اقتصادی بر بازار سهام ایران با استفاده از الگوریتم های داده کاوی، فصلنامه اقتصاد

مالی، شماره ۴۹، ص ۲۸۴

امارات طبق تصمیم هیأت مدیره مرجع شماره (۱۱) سال ۲۰۱۵ در مورد تنظیم فعالیت های شرکت های تصفیه در بازار کالاها ماده ۲۱ چنین آمده است که:

۱- مرجع در صورت نقض مقررات قانون ، مقررات ، تصمیمات ، کنترل ها یا بخشنامه های صادر شده طبق آن ، سازمان می تواند مجازات های زیر را اعمال کند:

الف- ارسال اخطار؛

ب - وضع جریمه ای بیش از حداکثر مقرر در قانون یا مقررات صادر شده به موجب آن؛

ج- تعلیق شرکت تسویه حساب از انجام فعالیت برای مدت بیش از یک سال.

۲- سازمان می تواند در هر یک از موارد زیر مجوز شرکت تسویه حساب را لغو کند:

الف - از دست دادن یکی از شرایط صدور مجوز در این سیستم؛

ب- نقض فاحش هر یک از وظایف یا تعهدات؛

ج- عدم پرداخت هزینه تمدید مجوز سالانه یا جریمه های مقرر؛

د - صدور رأی قطعی دادگاه اعلام ورشکستگی شرکت تهاتر؛

ه - انحلال و تصفیه شرکت تهاتر؛

و- اگر به نظر برسد که مجوز براساس اطلاعات یا داده های نادرست یا براساس تعهدی که طبق تصمیم مقامات اجرا نشده است ، اعطا شده است.

ح- اگر در مدت (۳) ماه از تاریخ اخذ مجوز فعالیت را انجام نداده آید.

تصمیمی که برای لغو پروانه شرکت تسویه حساب صادر شده ، نحوه دفع حاشیه ، ضمانت ها و سهم صندوق نقض تعهدات برای تسویه کلیه تعهدات شرکت در قبال اعضا و مشتریان یا بازار یا اجرای آن را تعیین می کند. تصمیمات کمیسیون که ناشی از عملکرد آن است تصمیم لغو مجوز شرکت تسویه حساب با هزینه آن پس از صدور در دو روزنامه روزانه در ایالت منتشر می شود ، یکی از آنها به زبان عربی.

۳-مرجع در صورت نقض اعضای هیأت مدیره شرکت تصفیه ، مدیر عامل آن یا کارمندان مصوب قانون ، مقررات ، تصمیمات یا بخشنامه های صادر شده طبق آن ، می تواند هر یک از موارد زیر را اعمال کند. مجازات ها:

الف-اخطار؛

ب- تعلیق از انجام کار برای مدت بیش از دو ماه؛

ج- لغو تأییدیه صادره با قرار یا تصویب^۳.

ضمانت اجرای کیفری حد اعلاى ارعاب و تهديد حقوقى است؛ تأثیر هیچ نهاد یا تأسیس دولتی دیگری بر زندگی شهروندان عمیق تر از نظام عدالت کیفری نیست؛^۴ در چرخه اقتصادی، هدف کاستن از ضمانت اجرای کیفری یا استفاده حداقلی از سازوکارهای حقوق کیفری است. زیرا هر چند که حقوق کیفری حمایت گر و ارزش گزار است، ولی استفاده از تدابیر و اقدام های آن در این قبیل مناسبات اقتصادی هزینه بر نیز است. بنابراین، بدین سان عمده ترین تمرکز برای این که بتوان روابط و مناسبات را، هم از بعد حقوق بورس اوراق بهادار و هم از نگرش حقوق کیفری ساماندهی کرد همان سازوکار تنظیم است. تنظیم گری^۵ به عنوان یک تأسیس حقوقی، با وجود استفاده رایج از آن در ادبیات حقوق عمومی و اداری، ابهامات قابل توجهی در محتوا و قلمرو دارد؛ تا حدی که در واژه نامه ها و فرهنگ های حقوقی معتبر و نسبتاً جامع و حتی جدید نیز به عنوان یک اصطلاح حقوقی مستقل به آن پرداخته نشده است.^۶ به سخن دیگر، مشکل بیشتر در جایی است که این مفهوم، به عنوان الگو، مکانیسم و ابزار حقوقی خاص در اداره امور به وسیله بخش عمومی به کار گرفته می شود.

۴-۱- توقف معاملات

در قانون بورس اوراق بهار امارات نیز در جهت کنترل و بازرسی بازار در خصوص توقف معاملات در ماده ۳۲ قانون شماره ۴ فدرال سال ۲۰۰۰ چنین آمده است که: هیأت مدیره می تواند با اکثریت اعضای حاضر در محل تصمیم بگیرد که در شرایط استثنایی یا وقوع آنچه عملکرد صحیح و منظم کار را تهدید می کند، معامله در بورس سهام یا سهام هر شرکت یا معامله در اوراق بهادار را به طور موقت متوقف کند. در آن بازار، و هیأت مدیره می

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

^۳ . قرار مجلس إدارة الهيئة رقم (۱۱) لسنة ۲۰۱۵ بشأن تنظيم أعمال التخاص في سوق السلع ، ترجمه تصمیم هیأت مدیره مرجع شماره (۱۱) سال ۲۰۱۵ در مورد تنظیم فعالیت های پاکسازی در بازار کالاها، ص ۲۴.

^۴ . هوساک، داگلاس، ۱۳۹۶، حقوق کیفری به مثابه آخرین راه حل (ترجمه مهرانگیز روستایی)، منتشر شده در اصل حداقلی بودن حقوق جزا، زیر نظر حسین غلامی، تهران: انتشارات میزان، ص ۹۳.

^۵ . Régulation / Regulation

^۶ . در عبارت حقوق تنظیمی (Regulatory law) الزاماً از معنی اسمی آن Regulation به مفهوم مقررده که جمع آن مقررات است، مشتق نشده است بلکه از ریشه فعلی آن به مفهوم تنظیم گری اخذ شده است، هر چند دولتها از آیین نامه به عنوان ابزاری اقتصادی بسیار استفاده کرده و می کنند؛ زیرا، از نظر تحلیل اقتصادی، کاربرد مقررات و آیین نامه ها برای تنظیم و مدیریت فعالیت های اقتصادی سهل ترین و آسان ترین ابزار از حیث کم هزینه بودن آن در برابر مزیت تأثیرات گسترده آن بر طیف گسترده های از فعالیت ها می باشد. به لحاظ چنین خلط مفهومی برخی از نویسندگان حوزه مدیریت دولتی و اقتصادی به جای عبارت تنظیم گری از اصطلاح «مقررات گذاری» استفاده کرده اند که نشان از اشتقاق این معادل از مقررده یا آیین نامه یا همان Regulation می باشد. از این رو، برای شفافیت در کاربرد چنین اصطلاحی و به لحاظ اجتناب از خلط مفهومی توصیه می شود به جای اصطلاح «مقررات گذاری اقتصادی» از تنظیم اقتصادی یا حقوق تنظیمی اقتصادی بهره گرفته شود.

تواند با اکثریت اکثریت تصمیم بگیرد که هرگونه مقررره یا سیستم مربوط به بازار یا هر یک از فعالیت های آن را مسدود یا متوقف کند یا دوباره اعمال کند.^۷

این حکم به موجب مقرراتی مثل ماده ۱۸ دستورالعمل اجرایی نحوه ی انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، ماده ۲۷ دستورالعمل اجرایی معاملات قراردادهای آتی در شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام) ، ماده ۲۶ دستورالعمل معاملات قرارداد آتی سهام در بورس اوراق بهادار تهران، مقرر گردیده است و مطابق آن، اگر ظن دستکاری قیمت در معاملات وجود داشته باشد یا تغییرات غیرعادی در قیمت مشاهده شود، سازمان یا بورس مربوط، می تواند دستور توقف نماد معاملاتی را صادر کند. بدیهی است که بازگشایی نماد، حسب مورد بر اساس دستور مقام متوقف کننده امکان پذیر است. معاملات متأثر از اقدامات فوق به تشخیص مقام دستور دهنده توسط بورس قابل ابطال است.

۵-۳- الزام به جبران خسارت

در حقوق کشورهای مختلف و کنوانسیون های بین المللی این اصل وجود دارد؛^۸ که خسارات ناشی از نقض عهد باید جبران شود.^۹ برای اشخاص در یک قرارداد، حقوق و مزایای مالی و غیرمالی ایجاد می شود. حقوق مالی ایجاد شده جزیی از دارایی طرف قرارداد است و همانند هر مال دیگر ممکن است خود منشاء درآمد و منافع مالی جدید گردد. نقض عهد در این حالت فعل زیانباری است که به این موقعیت مشروع و مورد حمایت قانونی لطمه وارد می کند. برای اینکه خسارت به شکل کامل جبران شود باید وضعیت زیان دیده به شرایطی بازگردد که قبل از نقض عهد از آن برخوردار بوده است. یعنی به وضعیتی که قرارداد قوت خود را حفظ کرده و متصور است که تمام حقوق و مزایای ناشی از آن قرارداد در پرتو عمل به تعهدات حاصل شود. طرقی که بتوان به این هدف دست یافت متنوع بوده و امکان اعمال آن وجود دارد. اصل کلی است که متعهدله در قراردادها بتواند از یک یا چند ضمانت اجرا برای احقاق حق خود استفاده کند و با اختیار خود متناسب با شرایط و مصلحت، ضمانت اجرای مناسب را برگزیند. این اصل استثنائاتی نیز دارد که ناشی از طبیعت و ماهیت ضمانت اجراهای مختلف است به عنوان مثال الزام به انجام تعهد با حق فسخ جمع بسته نمی شود به نحوی که نمی توان هر دو را باهم اعمال نمود اما در یک رابطه طولی می توان ابتدا الزام متعهد را به انجام تعهد مطالبه نمود و بعد در صورت عدم امکان از فسخ استفاده کرد. در میان ضمانت اجراهای مختلف، جبران خسارت کمترین ناسازگاری را با دیگر واکنش ها دارد. جبران خسارت ممکن است به عنوان یک ضمانت اجرا به تنهایی مورد استفاده قرار گرفته و یا به عنوان یک واکنش تکمیلی در کنار دیگر

^۷ . قانون اتحادی رقم (۴) لسنة ۲۰۰۰ م فی شأن هیئته وسوق الإمارات للأوراق المالية والسلع (ترجمه قانون فدرال شماره (۴) سال ۲۰۰۰ (۱۴۲۰ه ق) در مورد اداره و بازارهای اوراق بهادار و کالاهای امارات)، ص ۱۰.

^۸ . ماده ۲، ۴، ۷ اصول قراردادهای تجاری بین المللی (UNIDROIT) مقرر می دارد: « زیان دیده مستحق تمام خسارات ناشی از عدم انجام تعهد است...».

^۹ . Mckndrick, Ewan, (۲۰۰۵). Contract Law: Text, Cases and Materials, Oxford University Press.p۱۰۰۵.

واکنش‌ها مورد استفاده قرار گیرد به عنوان مثال اشکال حقوقی در مطالبه خسارت در کنار فسخ قرارداد یا الزام به انجام تعهد به نظر نمی‌رسد^{۱۰}. البته باید در نظر گرفت که مجموعه واکنش‌هایی که اعمال می‌شود نباید موقعیت متعهدله را در موقعیتی بهتر از آنچه که در صورت انجام تعهد به آن می‌رسید، قرار دهد به عبارتی یک خسارت نباید دو بار جبران شود^{۱۱}.

جبران خسارت از قواعد عمومی قراردادهاست که در صورت ورود ضرر جبران آن لازم است. از طرفی نحوه جبران خسارت مطرح می‌شود که در زیر در دو بند جداگانه به آن پرداخته می‌شود.

الف- لزوم جبران خسارت

جبران خسارات وارده به سرمایه‌گذاران در عرضه‌های اولیه، رسیدگی شکلی کمیته سازش محلی از اعراب نداشته و هیأت داور در ابتدا وارد رسیدگی ماهوی می‌شود.

در خصوص تخلفات مطابق ماده ۳۵ قانون بازار سازمان بوده و رأی صادره از سوی سازمان قطعی و لازم الاجرا است.

در اجرای ماده ۳۵، هیأت مدیره بورس‌ها موظفند تا مطابق مقررات آیین‌نامه مربوطه و دستورالعمل ابلاغی سازمان به تخلفات اشخاص مذکور رسیدگی کند.

دستورالعمل مربوطه در تاریخ ۱۳۸۷/۰۱/۲۰ به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید. علاوه بر دستورالعمل مارالذکر، ماده ۱۸ آیین‌نامه اجرایی قانون بازار مقرر می‌دارد که رسیدگی به تخلفات مدیرعامل و هیأت مدیره بورس‌ها و ارکان سایر تشکل‌های خود انتظام در صلاحیت هیأت مدیره سازمان خواهد بود. در اجرای این ماده دستورالعملی به منظور رسیدگی به تخلفات مدیران عامل، مدیران ارشد، اعضاء هیأت مدیره بورس‌ها و ارکان سایر تشکل‌های خود انتظام به تصویب شورای عالی بورس رسید.

مطابق دستورالعمل یاد شده در بالا، تخلفات و تنبیهات متناسب با آنها تعریف شد. هیأت رسیدگی به تخلفات به عنوان مرجع بدوی جهت صدور رأی مقرر شد و رأی صادره طرف ۱۰ روز از تاریخ ایلاع، قابل تجدید نظرخواهی در هیأت مدیره سازمان است.

با تصویب «دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اشخاص موضوع ماده ۳۵ قانون بازار» در سال ۸۷، نظم نوینی در رسیدگی به تخلفات در بازار سرمایه ایجاد شد. مطابق این دستورالعمل تخلف تعریف شده، محدوده تفکیک آن از جرم و اختلاف مشخص و مراجع رسیدگی به تخلفات تعیین شد. مطابق دستورالعمل، کمیته رسیدگی به تخلفات

^{۱۰} ماده ۱، ۴، ۷ اصول قراردادهای تجاری بین‌المللی نیز در اینخصوص بیان می‌دارد: «هر عدم انجام تعهدی یا به شکل انحصاری یا در کنار دیگر واکنش‌ها برای زیاندیده حق مطالبه خسارت ایجاد می‌کند مگر اینکه به موجب این اصول برای عدم انجام تعهد عذری وجود داشته باشد».

^{۱۱} رنجبر، مسعودرضا، ۱۳۹۱، تعیین خسارت ناشی از نقض قرارداد، نشر میرزان، ص ۱۳۵-۱۳۳.

جهت انجام تحقیقات مقدماتی، رسیدگی بدوی و النهایه صدور رأی پیشنهادی تشکیل گردید. تصمیمات مربوطه عندالاقضاء ارجاع داده می‌شود. در صورتی که تخلف ارتكابی از نظر کمیته مستوجب لغو یا تعلیق مجوز متخلف محسوب می‌شود، کمیته ملزم بود پرونده را جهت رسیدگی به هیأت مدیره سازمان ارجاع کند تا هیأت نسبت به نظر کمیته اظهار نظر و پس از رسیدگی های لازم رأی شایسته و مقتضی صادر کند. در غیر این صورت (در صورتی که تخلف ارتكابی از نظر کمیته مستوجب لغو و یا تعلیق مجوز متخلف محسوب نمی‌شود)، هیأت مدیره بورس صلاحیت رسیدگی به پرونده را دارا بود. با تدقیق در این دستورالعمل و تطبیق آن با مقررات آیین دادرسی کیفری واضح است که نگارندگان این دستورالعمل بر آن بوده اند تا مرجعی همانند دادرسی در نظام کیفری را در بازار سرمایه ایجاد کنند. شبیه سازی این نهادها در بازار سرمایه مبین آینده نگرانی نگارندگان این دستورالعمل بوده است که خوشبختانه حتی پس از اصلاح دستورالعمل نیز به قوت خود باقی مانده است.

بنابراین، تنها آرای قابل طرح در هیأت بودند که ضمانت اجرای آنها غیر از لغو یا تعلیق مجوز بودند. البته این مسئله در دستورالعمل مسکوت ماند که اگر مرجع صالح از نظر کمیته رسیدگی به تخلفات، خود را صالح به رسیدگی نداند و معتقد به صلاحیت مرجع دیگر باشد، در صورت بروز اختلاف کدام مرجع صالح به رفع این اختلاف خواهد بود؟ سایر مقررات دستورالعمل کما بیش الگویی از مقررات عام آیین دادرسی بود. (همانند مقررات راجع به رسیدگی، ابلاغ و مهلت های قانونی اشاره شده در دستورالعمل جهت تجدیدنظرخواهی).^{۱۲}

سیستم حقوقی مبتنی بر قانون مدنی و قانون شریعت می باشد. این کشور فدراسیونی متشکل از هفت امیر نشین است که (به استثنای دبی و رأس الخیمه) دارای یک سیستم قضایی فدرال مشترک می باشند. سیستم قضایی این کشور متشکل از دادگاه های عمومی، دادگاه های تجدید نظر و دیوان عالی است. ضمناً این کشور فاقد دادگاه های تخصصی است. این بدان معنی است که کلیه اختلافات تجاری توسط قضات غیر متخصص رسیدگی می گردند.

به علاوه، ضروری است میان دادگاه های محلی صالح برای رسیدگی به کلیه دعاوی حقوقی مطروحه از سوی شرکت های ثبت شده در امارات با محاکم مناطق آزاد (همچون مرکز مالی بین المللی دبی) که مقررات متفاوتی (مبتنی بر حقوق عرفی) را اعمال می کنند و صرفاً برای رسیدگی به دعاوی شرکت های ثبت شده در این مناطق صلاحیت دارند تمایز قائل شد.

دادگاه عمومی / مدنی (یا دادگاه بدوی): تمامی شکایات از امور تجاری (شامل موارد بازیافت بدهی) تا اختلافات امور دریایی را رسیدگی می کند.

^{۱۲} . کریمی، زهره، میرزایی، فرزانه، ۱۳۹۲، مقایسه نحوه رسیدگی به تخلفات کارگزاران در قانون تاسیس بورس و قانون بازار اوراق بهادار، ماهنامه بورس، شماره ۱۰۶، ص ۱۶.

دادگاه تجدید نظر: بعد از صدور رأی در دادگاه بدوی، طرفین دعوی حق دارند رأی به دادگاه تجدید نظر درخواست رسیدگی مجدد بدهند.

ب- نحوه جبران خسارت

همواره باید که در حوزه بازار اوراق بهادر صورت می پذیرد تخصصی و کاملاً حرفه ای می باشند لذا شناخت کامل از قوانین و مهم در عدم بروز تخلفات و جرایم احتمالی در این حوزه می باشد. پس انجام تخلف و جرایم در بسیار مهم است که وقتی جرمی اتفاق می افتد سازمان سریعاً وارد عمل شده و در چارچوب وظایف و اختیارات خود، نسبت به جرم اتخاذ شده واکنش نشان داده و با تشکیل پرونده، آن را در مراجع قضایی تا حصول نتیجه پیگیری کند.

جرایم مصرح در قانون بازار اوراق بهادار عبارت اند از:

«معاملات متکی بر اطلاعات نهانی»، «دستکاری در بازار اوراق بهادار»، «افشاء اطلاعات نهانی» و... نام برد. این جرائم دارای ارکان شرایط تحقق خاص خود هستند و تنها در حیطه و چارچوب بازار اوراق بهادار قابلیت ارتکاب می یابند. جرمی که در ماده ۴۸ قانون بازار اوراق بهادار به آن اشاره شده است واقعاً «افشاء اسرار اشخاص» است اما تصور «این تصور منطبق با واقعی نیست و یا در راستای تحقق جرم موضوع ماده ۵۰ قانون بازار اوراق بهادارگونه ای از جرم «خیانت در امانت» رخ می دهد اما این جرم دارای ساختار و شرایط قسمت عمده جرائم مصوب آذرماه ۱۳۸۴ از لحاظ ماهیت و عنوان جدید التاسیس هستند و سابقه ای در تاریخ جرم انگاری های مقنن ایرانی ندارند و تنها تعدادی از آن ها دارای مشترکاتی با جرائم سنتی هستند هرچند آن ها نیز از لحاظ ساختار و شرایط تحقق وضعیت متفاوتی نسبت به جرائم سنتی دارند.

جرائم در امارات متحده، مطابق ماده ۸ قانون شماره ۹ مصوب ۲۰۰۴ مناطق آزاد و تجاری امارات دادگاههایی در مرکز برای رسیدگی به جرائم تشکیل شده که به طور مستقل بوده و حق جذب و استخدام کارشناس و پرسنل را دارد. مطابق قوانین موضوعه، علاوه بر اتخاذ تصمیم حق تفسیر هم دارد و همچنین طبق ماده ۳۶: خرید و دستکاری قیمت سهام تا سه سال حبس و جریمه به میزان ۱۰۰ هزار درهم همراه خواهد بود و جالب آنکه در ماده ۳۷ مجازات های حبس از سه ماه تا سه سال و جریمه برای افشای اطلاعاتی که اعلام نشده باشد و شخص به سبب موقعیت خاص به دست آورده و همچنین شایعه پراکنی درباره خرید و فروش سهام آورده شده است. تخلفات نیز مطابق مواد ۳۷ و ۲۶ قانون بورس، هیات مدیره می تواند در مورد کارگزاران متخلف جریمه تا ۱۰۰.۰۰۰ درهم یا تمام یا قسمتی از پیشنهاد خرید یا فروش را توقیف کند. همچنین تعلیق ادامه کار برای مدت معین یا ابطال نام کارگزار را انجام دهد.

عربی

- أحمد إبراهيم عبد التواب، ٢٠٠٨، القانون رقم ٤ لسنة ٢٠٠٠ في شأن هيئة وسوق الإمارات للأوراق المالية. (بلا تاريخ)؛ طبيعة التحكيم في المنازعات الناشئة عن تداول الأوراق المالية والسلع الامارات المتحدة العربية. طبع جامعه الزهر المصريه.
- أحمد إبراهيم عبد التواب، ٢٠٠٨، نص المادة ٣ من قرار مجلس إدارة هيئة الأوراق المالية والسلع رقم ١ لسنة ٢٠٠١.
- قرار إداري رقم (٤٥/ت.ر) لسنة ٢٠١٦ بشأن نظام نظر الشكاوى المتعلقة بتعاملات أسواق المال ، ترجمه تصميم ادارى شماره ٤٥ سال ٢٠١٦ در مورد سيستم رسيدگى به شكايات مربوط به معاملات بازار پول.
- قرار إداري رقم (٤٦/ت.ر) لسنة ٢٠١٦ بشأن نظام التظلمات من القرارات المتعلقة بتعاملات أسواق المال ، ترجمه تصميم ادارى شماره ٤٦ سال ٢٠١٦ در مورد سيستم شكايت از تصميمات مربوط به معاملات بازار پول.
- قرار رقم (٧) لسنة ٢٠٠٠ بشأن نظام التحكيم في المنازعات الناشئة عن تداول الأوراق المالية والسلع ، ترجمه تصميم شماره (٧) سال ٢٠٠٠ در مورد سيستم داورى در اختلافات ناشى از تجارت در اوراق بهادار و كالاها در امارات.
- قرار رئيس مجلس إدارة الهيئة رقم (٣٠ /ر.م) لسنة ٢٠١٦ بشأن ضوابط نشر أسماء المخالفين لقانون وأنظمة الهيئة، ترجمه تصميم شماره (٣٠ /ر.م) هیأت مدیره اقتدار سال ٢٠١٦ در مورد کنترل انتشار اسامى متخلفان از قانون و مقررات کمیسیون.
- قرار رئيس مجلس إدارة الهيئة رقم (١٢ /ر.م) لسنة ٢٠١٨، بشأن نظام الافصاح الإلكتروني ، ترجمه تصميم رييس هیأت مدیره اقتدار شماره (١٢ /ر.م) سال ٢٠١٨ در مورد سيستم افشای الكترونيكى.

انگلیسی

- Aggarwal, K. Rajesh & Wu, Guojun. (٢٠٠٦). Stock market manipulations, The Journal of Business, vol. ٧٩, No.٤
- A Mitchel Polinsky and Steven shovel (٢٠٠٥) Economic Analysis of law.

Ashworth, Andrew & Jeremy Horder ۲۰۱۳, Principles of Criminal Law, Vth ed., Oxford University Press

Edward L.G Laeser and Bruce sacerdote (۲۰۰۰). The Determinants of punishment: Deterrence. Incapacitation and Vengeance Harvard University Cambridge. Massachusetts

Freiberg, (۲۰۰۰), Arie, Sentenceing White-Collar Criminals, paper presented at the Fraud Prevention and Control Conference Convened by the Australian Institute of Criminology in association with the Common wealth Attorney-General's Department and held in Sufer and Control Conference Convened by the Australian Institute of Criminology in association with the Commonwealth Attorney-General's Department and held in Surfers Paradise

Harold winter (۲۰۰۸), The Economic of crime an Introduction to Rational crime Analysis. Publish Routledge. <http://www.Economics.Harvard.edu/hier/list.html>.

John, C, ۲۰۱۱ "Self-Regulation in Securities Markets", The World Bank Financial and Private Sector Development,. Global Capital Markets Department, Securities Markets Group

on Leach, Philip (۲۰۰۵), Taking case to the European Court of Human convention Human Rights, Second Edition, Oxford University Press

Mckndrick, Ewan, (۲۰۰۵). Contract Law: Text, Cases and Materials, Oxford University Press.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی